

## СТАНОВИЩЕ

за Иван Георгиев Колев, участник в конкурс за професор в професионално направление 2.3. Философия (научна специалност Философска антропология, Философия на изкуството, Метафизика), обявен за нуждите на Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ в ДВ, бр. 67 от 04. 08. 2023 г., от проф. дфн Димитър Цацов – ВТУ “Кирил и Методий”

Доц. Иван Колев респектира със своята научно-изследователска, научно-организаторска, преподавателска и множество други дейности. За да се опише тази многоликост е нужно някакво редуциране. И в случая ще следвам примера на колегата при анализа на феномена „изкуство“, ще приложа нещо подобно и така ще очертая само някои основни профили.

### **Изследовател.**

Научно-изследователската дейност на доц. Колев е концентрирана в 5 монографии, над 30 студии и статии на български или на чужд език, над 70 участия в национални и международни конференции и др. В конкурса доц. Колев участва с 2 две монографии и десет студии и статии.

Най-важните характеристики на научното творчество на колегата е евристичност, новаторство, допълнено с една великолепа философска култура. Ако акцентирам специално върху неговите приноси, свързани с философската антропология, мога уверено да кажа, че тя е намерила своето място, своето домуване в неговото творчество. Обиталището на българската философска антропология е в трудовете на Иван Колев. Чудесен пример в това отношение е неговото изследване, свързано с философия на чувствата, съдържащо силен хуманистичен патос, с който доц. Колев се противопоставя на един ограничен сциентистки поглед към човека, неговите способности и възможности.

Силен евристичен момент е опитът за аргументация на въвеждането на категорията „способност за чувство” – като синтетичен израз на това, което може да се нарече „логика на сърцето”. Макар и да не видях ясно твърдение, че тази „логика” е в основата на стандартната рационалност, основният патос на монографията води в такава посока. Изтъквам този момент, защото той ми дава основание да кажа, че коцепцията на колегата Колев за чувствата е принос към една силна българска онтологическа философска традиция, наречена „презентационизъм”, в основата на която лежи постановката, че върху предпредикатната очевидност, която „знае” сърцето, се основава дискурсивността. Според мен и втората монография „Изкуството като феноменално битие” също не е стандартен естетически анализ, а е предимно философско-антропологичен, защото изкуството се разглежда като ансамбъл от множество смислови перспективи, всяка от които има специфична фигура – автор, зрител, покровител, колекционер, куратор, ценител, критик, историк, типолог, теоретик, естетик и метафизик.

Доц. Иван Колев поставя началото на една нова насока в тематичните търсения в българската философска история, именно философско-феноменологично-херменевтичен анализ на архитектурата.

Специално искам да отбележа статията „Dasein като обитаващо” // Философски алтернативи, 2021, № 2, защото тя е доразвитие на идеята, на която колегата посвети цяла монография – „Битие и обитаване. Към философия на архитектурата”, 2013. Социолозите веднага оцениха нейното теоретично значение и направиха опит да изследват връзката между обитаване и идентичност (вж. *Цитирания* 13).

## **Преподавател**

Преподавателската дейност на колегата Колев е също така впечатляваща – 8 лекционни курсове, 2 СИД, 2 спецсеминари, 5 семинари и др.

## **Усет за контекстност**

Друга основна характеристика на творчеството на доц. Колев е неговата контекстност, т.е. включеност в актуалното жизнено битие. Това е важно качество, защото обикновено се практикува от българските философи просветителско безконтекстно

отношение към разработваната проблематика. Иван Колев постига тази контекстност не само като използва автобиографични моменти, за които споменава в монографията „Философия на чувствата“; той се вписва в усилията на съвременните български философи за намиране на адекватни български езикови изрази на определени философски категории и т.н. Като емблематичен пример в това отношение е статията „Българският фронтон. Етюд от феноменология на архитектурата“, където, защитавайки ефективността на феноменологичния метод, ни предлага една великолепна херменевтична интерпретация на фронтоната като архитектурен елемент на българските възрожденски къщи. Доц. Колев подчертава, че българският фронтон е свързан с битието на възрожденския българин.

### **Борец за емпатия между българските философи и по-голяма социална видимост**

Усетът за контекстност много силно се проявява и в дейността на доц. Иван Колев като Председател на УС на Българско философско общество. Той създава богат сайт на БФО, Бюлетин на БФО, организира инициативи за чествания на български философи и учени, създава сайтове на редица български философи др.

Следващият „образ“ на доц. Колев се гради от неговото усилие за **утвърждаването на философските дисциплини в българското образование**. И в това отношение неговият принос е огромен. Той е автор или съавтор на над 30 учебници и учебни помагала по редица философски дисциплини. Още през 1989 г., съвместно със Стоян Асенов и Александър Андонов, основават Олимпиада по философия за ученици.

Няма да се спирам на останалите дейности на Ив. Колев, а само ще ги изброя: участия в научни журита, редколегии, научен редактор на поредица книги, участия в редколегии на списание и сборници и автор на предговори, преводи, инициатор и съорганизатор на редица национални и международни научни конференции, автор на магистърски програми, участие в университетски инициативи и в научни проекти.

В заключение: категорично подкрепям кандидатурата на доц. Иван Колев и предлагам на Факултетния съвет на Философски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ да го избере за „професор“ в професионално направление 2.3.

Философия (научна специалност Философска антропология, Философия на изкуството, Метафизика).

1 ноември 2023 г.

Подпис:

Проф. дфн Димитър Цацов